

Benedetto Lino, FSR

ZVANJE,

KARIZMA,

POSLANJE

SVJETOVNOG FRANJEVCA

Vrlo se često, osobito u prošlosti, u Red ulazilo samo zato što je netko bio dobra osoba ili zbog simpatije prema nekom fratra, ili pak zbog simpatije prema svetom Franji. I danas se često ulazi u Red zato što se netko osjeća osamljenim, ili zato što želi pripadati nekoj zajednici ili jednostavno zbog pobožnosti.

Očito, to nije dovoljno. Štoviše...

Ući u jedan "oblik života" poput franjevačkog svjetovnog načina nije tek jedna od mogućnosti u našem životu. To je rezultat specifičnog Božjeg poziva da budemo franjevci s jednim određenim ciljem.

Postati svjetovni franjevac jest, i treba biti, samo plod autentičnog zvanja. Njemu se pripisuje točno određeno poslanje, u zajedništvu s cijelom Franjevačkom obitelji, koja ima istu Franjinu karizmu koja nas osposobljava da izvršimo njegovo poslanje u našem svjetovnom staležu.

Potrebno je ponovno otkriti i živjeti ovu dimenziju kako bi Red u potpunosti živio od milosti poziva po svim svojim članovima.

Više nije moguće postati svjetovnim franjevcem samo zbog pobožnosti ili bez pravog i autentičnog poziva. Ako netko nema poziv, postoje drugi načini da se sudjeluje u duhovnosti sv. Franje i u duhovnosti svjetovnih franjevaca, a da se ne ulazi u Red.

ZVANJE, KARIZMA, POSLANJE SVJETOVNOG FRANJEVCA

Benedetto Lino, FSR

ZVANJE

- Bog je taj koji poziva. Ne biramo mi.
- Pozvani na život.
- Pozvani na život u Kristu. Prihvaćanje objave.
- Pozvani na svetost: sudjelovanje u životu s Bogom.
- Pozvani na životni stalež: svećenički, redovnički, svjetovni.
- Pozvani na franjevački način života.
- Razlučivanje zvanja.

KARIZMA

- Karizme
- Karizma utemeljitelja i instituta
- Karizma svetog Franje
 - Franjevačka duhovnost (apostolski redovnici, kontemplativne redovnice, apostolski svjetovni laici)
 - Franjevačka duhovnost u svojoj svjetovnoj dimenziji

POSLANJE

- *“Franjo, idi i popravi moju Crkvu”* u franjevačkoj trilogiji
- *“Poslanje u ime Crkve”* u okrilju javnih udruženja vjernika
- *“Unazočiti karizmu zajedničkoga Serafskog oca u životu i poslanju Crkve”¹: “Neka ih se u Crkvi prepoznaje po onome što “jesu”, a iz čega proizlazi onda i njihovo poslanje.”²*
 - Živjeti u zajedništvu s Crkvom i u svijetu

¹ Pravilo FSR-a 1.

² GK FSR-a 100,3.

I. ZVANJE

“Milosrđe mi je milo, a ne žrtva; poznavanje Boga, ne paljenice.”³

Govoreći o zvanju ne možemo ne govoriti o zajedništvu, o poznavanju Boga. Zajedništvo s Njime cilj je Božjeg poziva (zvanja), ono je temelj naše nade, svrha naše vjere (zajedništvo s Bogom), buduće i krajnje ostvarenje smisla života (ljubav za Boga i braću).

Kad se govori o “zvanju”, obično se misli na redovničko ili svećeničko zvanje. U najboljem slučaju, ali to je rijetko, pojedinci govore i o *laičkom* zvanju kao *pravom* zvanju.⁴

Međutim, nisam niti jednom naišao na izlaganje o toj temi koje započinje prvotnim, jedinstvenim i sveobuhvatnim zvanjem, u svojoj cjelovitosti, a to je “poziv na Život”. Takav je pristup za mene od temeljne važnosti jer nas on uvodi u temu o Božjem naumu spasenja⁵, koji je temelj i polazišna točka svakog teološkog promišljanja o zvanju, u kojemu ljudsko postojanje dobiva svoj puni smisao.

Pavao nas u tom smislu snažno potiče: *“Prosvijetlio vam oči srca da upoznate koje li nade u pozivu njegovu, koje li bogate slave u baštini njegovoj među svetima...”* jer *“ste i pozvani na jednu nadu svog poziva!”⁶*

Po Objavi znamo da je Bog ljubav. Otac svake vječnosti sve stvara po svome Sinu, Vječnoj Riječi. Sve je već bilo domišljeno u vječnosti (dakle, jednom) i sve postoji u Kristu za vječnost. Dakle, mi smo već u vječnosti, u Bogu.

No, budući da se Božja ljubav ostvaruje tek u izmjeni sa svojim stvorenjem (nekim drugim osim sa sobom), stvorenje treba postojati (*ex-sistere* = biti izvan čega) *za sebe*, treba se samoodrediti i izraziti volju koja proistječe iz njegove slobodne promjenjivosti, a ne od samoga Boga. To prethodi ljubavi: susret dvije osobne volje, samim time i različite, koje si uzajamno žele dobro i koje žele dijeliti istu prisnost života u njegovoj punini (zajedništvo).

Pozvani smo, dakle, izaći iz Božje zamisli (u kojoj smo od vječnosti) da bismo postojali sami za sebe, s punom slobodnom i subjektivnom sviješću postojanja. Bog nas poziva na život da bismo pred Bogom postojali kao drugi, da bismo bili svjesni samih sebe. Čovjek se mora samoodrediti, treba biti otvoren objavi postojanja, treba odlučiti o vlastitome životu na temelju vlastitoga “iskustva o sebi”.

Evo, dakle, Očevog nauma, nevjerojatnog, neshvatljivog, nečuvenog: Bog, Vječni, Beskrajni, koji nas je još od vječnosti zamislio kao objekt svoje ljubavi, poziva nas na život da bismo postojali i vječno dijelili njegov Život, njegovo božanstvo!

Bog nas stvara u Sinu i u Njemu “okuplja” čitavo čovječanstvo, pojedinačno i cjelokupno, da bi čovječanstvo, pojedinačno i cjelokupno, bilo “pobožanstvenjeno” Njegovom milošću i da bi postalo, također Njegovom milošću, ono što po prirodi nije.

To je ono na što smo na radikalnan način pozvani. Evo našega zvanja.

I mi, braća i sestre trebamo poticati rast te svijesti u nama, trebamo od nje živjeti. No, moramo zaista u to vjerovati, kao što nas i potiče sv. Petar: *“Zato, braćo, to revnije uznastojte učvrstiti svoj poziv i izabranje...”⁷*

³ Antifona prije Ps 50, ponedjeljak, Treći tjedan, Služba čitanja.

⁴ *Novo millennio ineunte (NMI)* 46.

⁵ usp. 1Kor 2,6-10; Rim 16,25-27; Ef 1,3-14; Ef 3,8-12; Kol 1,24-28; Iv 1,1-18 itd.

⁶ Ef 1,18-19; 4,4.

⁷ 2Pt 1,10.

“... i izabranje...” Mi smo pozvani, ali isto tako i izabrani, svatko od nas, za osobito poslanje. Svakome zvanju odgovara Božji plan, za sebe i radi drugih. Bog se objavljuje na mnogo načina da bi nam omogućio da ga prepoznamo i prihvatimo, te da ispunimo, u slobodi djece Božje (slobodi koju traži ljubav), njegov naum, njegov plan za nas. Samo po našem slobodnom prijanjanju uz njegov plan, primajući njegovu milost i uzvraćajući mu ljubav, On nas uvodi u svoj život.

Biološki život, utjelovljen⁸, tek je prijelazna faza s obzirom na to veliko čudo Božje ljubavi koja preoblikuje onoga koji nije On u povezanost s Njime, i čini ga sposobnim vječno dijeliti njegov trojstven život (i stoga ga čini savršenim⁹, bez ikakve daljnje potrebe za promjenom).

Evo našega zvanja, neopozivog poziva na svetost, na dijeljenje života s Bogom.

Stvorenje, svako stvorenje, kroz svoju ljudsku povijest, jedinstvenu i neponovljivu, Bog poziva da napravi temeljni odabir¹⁰, a to je da prihvati ili odbije njegov plan, da prihvati ili odbije njegovu ljubav; ustvari, da prihvati ili odbije Boga samoga.

To je, dakle, poziv (zvanje) na život i na temeljni odabir koji prethodi i čini temelj daljnjih specifičnosti zvanja te im daje smisao. Skloniji sam ovom izrazu (daljnje specifičnosti zvanja) nego “specifična zvanja” jer ustvari mi ne primamo više uzastopnih zvanja. Zvanje je jedno i osobno za svakoga: to je jedinstvena cjelina.

Bog je za svakoga od nas u vječnosti “zamislilo” plan. U svom vječnom naumu ljubavi stvorio nas je kao žive i ljubljene ‘djeliće’, bitne i nikad suviše. Svatko, pa bio on i najponiznije, prikraćeno, neznatno, neprimjetno stvorenje neopisivo je važan i bitan u Božjem srcu. Sveto pismo nam to jasno kazuje.¹¹

Krenimo dalje u razmatranju o zvanju pa sad zajedno pročitajmo dva odlomka iz Evanđelja: o *Bogatom mladiću* (Mt 19,16-26) i *Opsjednutom Gerazencu* (Mk 5,1-20; Lk 8,26-39).¹²

Bogati mladić

Bogati mladić ide potražiti Gospodina te ga pita što mu je činiti da ima život vječni.¹³ *Čuvaj zapovijedi*, kaže Gospodin. *Sve sam to čuvao. Što mi još nedostaje?* Ništa, jer tko čuva zapovijedi, izvršava svoje zadaće, kao dobar otac obitelji itd. dobit će život vječni, ide u raj. Nema sumnje.

Gospodin ga pogleda i reče mu: *Nedostaje ti jedno. **Hoćeš li biti savršen*** (to je ključna riječ), ***idi**, prodaj što imaš i podaj siromasima pa ćeš imati blago na nebu. A onda **dođi i idi za mnom**.*

Radi se o pravom zvanju u redovničkom nasljedovanju. To je bio put za njega, od strane Boga.

⁸ Prekrasan život, ali ipak u začetku, i baš zbog toga lakši za prisvajanje, istinska prva stepenica prema višem stupnju postojanja pa stoga i razina temeljnog posredovanja.

⁹ Heb 12,23.

¹⁰ usp. Ivan Pavao II, Enciklika *Veritatis Splendor* 66-67, 1993.

¹¹ Jr 1,5-10; Ps 138,13-18; Iz 49,1-7; Ef 1,3-14; Ef 4,1-16; 2Tim 1,9-10.

¹² Za ovaj i idući odlomak, o pozivu na “savršenstvo”, razmišljanje dugujem mislima i tekstovima fra Andree Bonija OFM.

¹³ Mt 19,16-26.

Opsjednuti Gerazenac

Ljudi ... dođu Isusu. Ugledaju opsjednutoga: sjedio je obučen i zdrave pameti – on koji ih je imao legiju. I prestraše se. A očevici im razlagahu kako je to bilo s opsjednutim i ono o svinjama. Tada ga stanu moliti da ode iz njihova kraja. Kad je ulazio u lađu, onaj što bijaše opsjednut molio ga da bude uza nj. No on mu ne dopusti, nego mu reče: “Pođi kući k svojim pa im javi što ti je učinio Gospodin, kako ti se smilovao.” On ode i poče razglašavati po Dekapolu što mu učini Isus. I svi su se divili.

To su dva različita puta nasljedovanja. U prvom se radi o redovničkom zvanju. U drugom slučaju, osoba treba ostati kod kuće, u svojem okruženju, da bi naviještao Božja čudesa. Jasno je da se radi o svjetovnom pozivu. Oba dolaze od Boga i stoga su oba poziva “savršena”: ako ih se ostvari u punini, ona vode do “savršenstva”.

1. Zvanje je uvijek i za sve poziv na savršenstvo

Čitajući odlomak o bogatom mladiću zamjećujemo težinu riječi “savršen”. Što znači “hoćeš li biti savršen”? Zaustavimo se na trenutak na ovom važnom pojmu “savršenstva”.

Kršćanin treba sazrijeti da bi postigao svoju puninu, svoj “telos”, odnosno savršenstvo (τελειωσις = dovesti do savršenstva). U tome su smislu svi kršćani pozvani na savršenost. A ako je netko ne postigne, to je stoga što je sam odbio čuvati Kristovu zapovijed iz Evanđelja: “budite savršeni (τέλειοι) kao što je savršen Otac vaš na nebesima.”¹⁴

Tako, dakle, savršeni su oni kršćani, pa čak i oni najjednostavniji i manje obrazovani, koji su zahvaljujući dubokoj vjeri i djelotvornoj ljubavi, postigli ispunjenje života prema planu koji Bog od vječnosti ima za svakoga od nas i zahvaljujući darovima koje Bog svakome daje.

Ali oprez! Čak i prije našega rođenja, Bog nas je predodredio, posvetio, kao što nas uči i sv. Pavao.¹⁵ Tako ne postoji, ne može postojati životni stalež ili služba “savršenija” od neke druge! Krštenje nije, po sebi, poziv na celibat i djevičanstvo, odricanje od posjedovanja i poslušnost poglavaru, kako to opisuju evanđeoski savjeti, već su krsnim posvećenjem svi Kristovi učenici u zajedničkom temeljnom stanju posvećenosti po kojem se svaki vjernik ima mogućnost u potpunosti ostvariti prema vlastitom životnom planu koji je “zamislilo Bog” (laik, klerik, redovnik): evo, to je zvanje.

Kakva god bila moralna obveza koju čovjek preuzima s obzirom na Boga, on “živi” od krsne milosti. S krsnom milošću, čovjek može ostvariti savršenu ljubav, odnosno, može ostvariti svetost. Redovnički zavjeti, posvećenje sakramentom svetoga reda i posvećenje sakramentom ženidbe, sve su to moralne obveze preuzete s Bogom (zaručnički savez) i sve su utemeljene na krsnoj milosti.

Pod vidom krsnog ostvarenja svih onih koji nasljeđuju Krista, svaki se vjernik u punini ostvaruje po crkvenom zvanju-poslanju na koji je pozvan. Ostvariti se u potpunosti (biti *teleios*-savršen), znači dakle u punini ostvariti plan života koji je Bog za svakog čovjeka “zamislilo” za vječnost.

U Crkvi svi krštenici trebaju odgovoriti na Božja očekivanja, zbog svoga osobnog zvanja: oni ostvaruju svoj osobni plan života (po božanskom poticaju), zbog duhovne snage kojom raspolažu, po darovima koje su primili.¹⁶

¹⁴ Mt 5,48.

¹⁵ Rim 8,28-30.

¹⁶ Ef 4,7.

Papa Ivan Pavao II imao je iznenađujuća i izrazito jasna razmišljanja o tome u poruci koju je uputio mladima 1998. godine. To vrijedi i ovdje navesti:

Dar Duha svima čini stvarnom i mogućom drevnu Božju zapovijed njegovu narodu: "Sveti budite! Jer sam svet ja, Gospodin, Bog vaš" (Lev 19,2). Postati svetima čini se težak cilj, pridržan samo izuzetnim osobama, ili prikladan za onoga koji želi ostati izvan života i uljudbe svoga doba. Ali, postati svet, dar je i zadatak ukorijenjen u krst i potvrdu, povjeren svima u Crkvi, u svako doba. To je dar i zadaća laika kao i redovnika i svećenika, u privatnom okruženju kao i u javnom zauzimanju, u životu pojedinaca kao i u obitelji i zajednici.

Ali u biti ovog zajedničkog poziva koji sve poziva ne da se suobliče svijetu, već volji Božjoj (usp. Rim 12,2), različiti su oblici života i mnogovrsna zvanja i poslanja.

Dar Duha Svetoga u temelju je svakoga poziva. On je u temelju službi koje je posvetio biskup, svećenik i đakon, koji su u službi Crkve. Duh Sveti je taj koji oblikuje i ispunja duše onih koji su pozvani na posvećeni život, suobličujući se Kristu siromašnom, poslušnom i čistom. Upravo od tog istog Duha, koji sakramentom ženidbe obuhvaća i posvećuje zajedništvo supružnika, crpi se snaga i podržava se poslanje roditelja pozvanih da obitelj učine prvim mjestom crkvenosti...

Stoga je neosporiva dužnost svakoga pojedinca iz dana u dan tražiti i prepoznavati put na kojemu će se osobno susresti s Gospodinom. Dragi prijatelji, ozbiljno si postavite pitanje o svom pozivu, i budite spremni odgovoriti Gospodinu koji vas zove da zauzmete mjesto koje je odvijeka pripravljeno za vas.

2. Zvanje u cilju sveopćeg spasenja¹⁷

Kao što smo već rekli, svako zvanje odraz je Božjeg plana, za nas i druge. Zvanje je uvijek za nekoga. Ono nikad nije samo za sebe. Ne zaboravimo da smo po Očevojam zamisli pozvani na potpuno zajedništvo, s Bogom, u Sinu, sa svim ljudima. Zvanjem postajemo oruđe (bez obzira kakav bio naš plan) osobito za one koji trenutno još nisu pozvani.

Biblijski poziv, koji za uzor ima Krista, ustvari je izvlaštenje od "privatnog" postojanja u službi sveopćeg spasenja: postati Božje vlasništvo, da bismo po Njemu bili predani svijetu za njegovo otkupljenje te da bismo sudjelovali u događaju otkupljenja. Svaki je poziv u Bibliji najprije osoban, a tek se onda može (nakon osobnog odgovora Bogu) ostvariti (kao specifičan plan za nekoga).

3. Zvanje kao potpuna raspoloživost

Poziv dolazi od Boga, pa zbog toga niti ne može biti drugačije usmjeren nego prema Njemu. Jedini način na koji čovjek može odgovoriti Bogu koji se otkriva jest puna i bezuvjetna raspoloživost za sve ono čime se Bog želi poslužiti kod onoga koga je pozvao.¹⁸

Zvanje zahtijeva cijeli čovjekov život i traži prikladan cjelovit odgovor. Oni koji u trenutku svoga odgovora na poziv i zavjetovanja da će živjeti taj poziv, uvjetuju i ograničavaju svoju obvezu, nisu shvatili minimum osnovnih i neosporivih teoloških elemenata zvanja.

¹⁷ Ovaj i idući odlomak obrađeni su prema djelu H. U. von Balthasara, "Vocazione" ("Zvanje"), Ed. Rogate, 2002.

¹⁸ Post 12,1; 1Sam 3,9; Iz 6,8; Dj 9,6.

Ova je raspoloživost preduvjet spasenjske¹⁹ plodnosti zvanja, bez obzira kojem crkvenom staležu pripadali i u kojem se god konkretnom obliku ona kasnije ostvarivala.

Svako ostvarenje poziva izvršava se u Duhu Svetome, kojega bez prestanka, vjerno i sa žarom zazivamo. Samo nam bezuvjetna poučljivost otvara srce za dah Duha Svetoga: primiti poziv znači prepustiti se vodstvu kao list na vjetru Duhova...

Živjeti svoj poziv kao život po Duhu znači u ljubavi se usmjeriti prema drugima, na ovom putu bez povratka na kojem nam je dano da ispunimo svoje biće i svoje djelovanje po Božjoj zamisli: "pozvani za ljubav onih koji nisu pozvani da bi ostvarili svoje zajedništvo s Bogom".

4. Specifičan franjevački poziv

Da bi se ova tema suvislo obradila, ona zahtijeva da se najprije usvoje elementi o karizmi sv. Franje i franjevačkoj duhovnosti. No ipak, dok smo još na temi zvanja, možemo početi predstavljati neke uvodne stvari.

Franjo je uvijek aktualan jer nam donosi Isusa Krista u cijelosti.

On je u sebi apsolutno dobro, no to ponekad može prouzročiti poteškoće na planu zvanja zbog toga što mnogi, koje privlači sv. Franjo, vjeruju da imaju franjevački poziv. Nažalost, nije uvijek tako. Pogledajmo zašto.

Svaki čovjek ima potrebu naći smisao svog života, pronaći izbor svoga života, pronaći roditelja, oca; za nas kršćane to znači pronaći Oca. Ta je potraga, na više ili manje svjesnoj razini, potraga onoga koji se "gotovo sjeća Izvora" i uzdiše za trojstvenom domovinom. Čovjek (na ovaj ili onaj način) svakako traži Oca, izvor života i njegovog savršenog ostvarenja. Međutim, znamo da nas samo Sin, Isus, može dovesti do Oca. Po njegovom vječnom utjelovljenju, koje je ostvareno po Duhu Svetome, mi ustvari tražimo i čeznemo za Isusom, *putom, istinom i životom*, svjesno ili nesvjesno.

Tko god nas vodio prema Kristu, on je nama poticaj, sveti nemir. Svijet traži Krista i u Franji nalazi živog predstavnika, u povijesnom i ljudskom obliku. On je sasvim shvatljiv i to je razlog zašto Franjo privlači. Sve što je Franjo činio, i sve što je postao, rezultat je njegova oponašanja Krista (*imitatio Christi*). Franjo je zaista postao *alter Christus*.

To je razlog zašto Franju vole i traže u svakom vremenu: njegovo je biće postalo istinska i djelotvorna Isusova žrtva. Stoga je savršeno jasno zašto Franjo privlači: on je sim-patičan²⁰ i Kristu i nama!

Međutim, ako nešto privlači ne znači nužno da postoji zvanje za ulazak u specifičan franjevački način života. Potrebno je razlučivanje. Potrebno je razumjeti, uz pomoć Božju, što On od nas želi.

Osoba može biti privučena Franjinim primjerom, ali isto to ne znači nužno da treba služiti na njegov način. Bog je stavio Franju kao primjer i uzor, ne samo za franjevce nego za sav narod Božji, za čitavo čovječanstvo.

Da bismo razumjeli imamo li istinski franjevački poziv potrebno je poznavati Franju, "usporediti se" s njime. Trebamo ostaviti općenitosti, romantiziranje i sentimentalizam po strani i temeljito se suočiti s Franjinim projektom kako bismo shvatili ide li naš vlastiti projekt u tome smjeru.

Imati istinski franjevački poziv znači biti pozvan krenuti istim putem identifikacije i cjelovitog suobličavanja sa *svojim* Kristom, kao što je činio i Franjo. Imati autentičan

¹⁹ Pod time se misli na plodnost koja je "sposobna doprinijeti planu spasenja".

²⁰ Grč. *Sin* = s, *patiko* = koji se tiče osjećaja: dijeliti iste osjećaje.

franjevački poziv, bio on apostolski redovnički, kontemplativni ili svjetovni, znači vrednovati vlastitu spremnost da se svim srcem krene tim putem.

Franjevački put zahtijeva cjelovito nasljedovanje, da bismo primili, oživjeli i poticali rast Franjine karizme u nama, ali i da bismo je raširili po svijetu s jednakom jednostavnošću i cjelovito.

On je obilježen:

- intenzivnom *euharistijskom duhovnošću* (kenosis),
- tipičnim *bratskim zajedništvom*,
- *jednostavnošću*,
- ljubavlju prema *siromaštvu*,
- *poniznošću*,
- izvornim smislom za *malenost*,
- potpunim i obilnim predanjem Bogu, koji se očituje u *poslušnosti*, osobito prema Crkvi.

Imati autentičan franjevački poziv znači uspostaviti puninu odnosa s onime što obilježava ovaj način života, Franjinu karizmu-poslanje i njegovu duhovnost.

Oni koji, uz ispravno razlučivanje, prepoznaju da njihov poziv *jest* nasljedovanje stopa sv. Franje, trebaju u potpunosti prihvatiti taj način života, po javnom, svečanom i trajnom obećanju (zavjetovanju) pred Bogom i Crkvom. Tako je i s franjevcima Prvog, Drugog i Trećeg reda.

To nas odmah vodi i do Pravila, koje tvori specifičan zaručnički odnos zavjetovanika s Bogom te uređuje specifičnost i veličinu obveze koju sa sobom nosi zavjetovanje.

Franjevački poziv treba proći kroz sito razlučivanja u duhu i slovu Pravila na koje se specifičan poziv odnosi. Za nas, svjetovne franjevce, važni su, između ostalog:

- cijelo 2. poglavlje Pravila
- članci 37,2-3; 38,1; 40,1-2 Generalnih konstitucija FSR-a
- prvi naslov 2. poglavlja Generalnih konstitucija FSR-a

Zvanje, karizma, poslanje. Trenuci jedinstvenog plana, Božjeg plana, povezanih zajedno. Svaki trenutak u sebi sadrži i priprema drugi.

II. KARIZMA

Opća je tvrdnja da smo svi načinjeni tako da smo po naravi usmjereni prema nekim stvarima, a prema nekima ne, da nas neke stvarnosti više privlače od drugih. Ta činjenica da smo usmjereni prema nečemu već je dar: dar da osjetimo stvarnost života i svijeta koji nas okružuje, na poseban, tipičan način. To je osobit način na koji se odnosimo prema stvarnosti. I iz tog se osjećaja rađa naše djelovanje, praksa, način ponašanja, naš "okus".

Ustvari, možemo već govoriti o karizmi, o klici koju je Bog stavio kao sastavni dio nas da bismo bili oni koji će na taj način ostvariti u punini Božji plan za sebe. Sâm je Koncil usmjerio *teologiju karizmi* prema sagledavanju potencijala bogatstva u Duhu koji je darovan već u začetku po urođenim darovima. Radilo bi se, dakle, o otkrivanju i vrednovanju onoga što je Bog već darovao svakome od nas pri stvaranju.

Pravilo FSR-a nas u čl. 1 potiče: "*Među duhovnim obiteljima koje je Duh Sveti podigao u Crkvi, Franjevačka obitelj okuplja sve one članove Božjega naroda – vjernike laike, redovnike i svećenike – koji se osjećaju pozvanima slijediti Krista stopama sv. Franje Asiškoga.*"

Oni žele na raznovrsne načine i u različitim oblicima, ali u uzajamnom životnom zajedništvu, unazočiti karizmu zajedničkoga Serafskog oca u životu i poslanju Crkve."

Upravo stoga mi, franjevci, trebamo svi pronositi **Franjinu karizmu**, a ne našu. To jasno proizlazi iz teksta.

1. Što je onda karizma? I, posebice, što je Franjina karizma?

Tijekom stoljeća nakon doba apostola, nije se više koristila riječ *karizma*. Ona je dugo vremena označavala iznimne darove Duha Svetoga koji su bili na izgradnju prve Crkve. Pojam se ponovno počeo koristiti tijekom 20. stoljeća, a u čestu je uporabu ušao neposredno prije Drugog vatikanskog koncila. Od tada, iako ju je Koncil diskretno spominjao, riječ *karizma* postala je kao opsesija: svi su govorili o karizmi i sve je postalo karizma! Stoga je važno razjasniti kako se ti pojmovi obično razumijevaju.

Evo što nam Crkva (*Katekizam Katoličke crkve*) kaže što je karizma:

799 Bile izvanredne ili jednostavne i smjerne, karizme su *milosti* Duha Svetoga koje, izravno ili neizravno, *koriste Crkvi*, a imaju za svrhu izgradnju Crkve, dobro ljudi i potrebe svijeta.

800 Karizme mora sa zahvalnošću prihvatiti i onaj tko ih prima i svi članovi Crkve. One su, doista, divno bogatstvo milosti za apostolsku životnost i za svetost cijeloga Kristova Tijela, uz uvjet dakako da se radi o darovima koji zaista dolaze od Duha Svetoga i da se **upotrebljavaju** u skladu s istinskim poticajima toga istog Duha, tj. u skladu s **ljubavlju** koja je pravo mjerilo karizmi.²¹

801 U tom smislu je uvijek potrebna **provjera karizmi**. Nijedna karizma ne oslobađa od navezanosti i podložnosti crkvenim pastirima. "Na njih napose spada da ne gase Duha, nego da sve ispituju i zadrže ono što je dobro"²², tako da sve karizme, svojom raznolikošću i upotpunjavanjem, surađuju u općem dobru (1Kor 12,7)²³.

²¹ usp. 1Kor 13.

²² *Lumen gentium* (LG) 12.

²³ *Christifideles laici* (CfL) 24.

2684 U općinstvu svetih razvile su se kroz crkvenu povijest razne duhovnosti. **Osobna karizma** nekog svjedoka Božje ljubavi prema ljudima mogla se prenijeti u nasljeđe, kao Ilijin “duh” na Elizeja²⁴ i na Ivana Krstitelja²⁵, da bi neki učenici imali udjela u tom duhu²⁶. Pojedina duhovnost je također i stjecište drugih struja, liturgijskih i teoloških, te svjedoči o inkulturaciji vjere u određenu čovjekovu sredinu i njegovu povijest. Kršćanske su duhovnosti dio žive molitvene predaje i nezaobilazni su vodiči za vjernike. U svojoj bogatoj različitosti one odrazuju čistu i jedinstvenu svjetlost Duha Svetoga.

Ova druga definicija otvara nam teme koje nas se tiču: *karizma utemeljitelja* i ono što danas u teologiji nazivamo *karizma instituta* ili *članova instituta*.

2. Karizma utemeljitelja

To je osobit dar (ili darovi) koje Bog udjeljuje vjerniku koji vodi prema utemeljenju Instituta ili redovničkog pokreta, a koji uključuje specifičnu narav po iznimnim duhovnim iskustvima koje je Bog darovao.

3. Karizma instituta ili članova instituta

Pod time mislimo na specifično poslanje, svrhu, apostolski zadatak članova jednog instituta, koju prenosi utemeljitelj koji svojim primjerom i životom, privlači i uvjerava druge da ga slijede.

Članovi primaju osobite milosti zvanja da nasljeđuju ovo iskustvo života i, na jedan poseban način, da se povežu s karizmom utemeljitelja.

Često kažemo da se karizma utemeljitelja “prenosi” na njegove nasljedovatelje. Kažemo, na primjer, da se Franjina karizma prenosila na članove Franjevačke obitelji, pa tako *izravno* i na svjetovne franjevce preko sv. Franje. No, kako se *osoban* dar (karizma) jednog utemeljitelja može prenijeti? Kako je sâm utemeljitelj može prenijeti? Ne dolazi li to izravno od Boga?

Karizmatička osobnost utemeljitelja svakako je neponovljiva. Ali, nije zbog toga utemeljiteljevo iskustvo ograničeno na razdoblje njegova života. Tako se, na određeni način, ostvaruje jedan oblik kanaliziranja njegove karizme kako bi neponovljivo postalo ponovljivo. Redovnička institucija (ili Pravilo) nudi ‘kanal’ koji kroz povijest karizmu utemeljitelja vodi i čini raspoloživom i pristupačnom (K. Rahner).

Tu vidim određenu, ne malu, analogiju između Utjelovljenja i njegovog daljnjeg ostvarivanja u Crkvi s jedne strane, te karizme i njezinog daljnjeg ostvarivanja u nasljedovateljima utemeljitelja s druge. To se uvijek ostvaruje posredstvom Duha Svetoga i njegove milosti – daljnje ostvarivanje Utjelovljenja u vjerniku (po krštenju) te daljnje ostvarivanje karizme u nasljedovateljima (po zavjetima).

Na taj se način karizma utemeljitelja, kojom je Duh Sveti želio obdariti Crkvu i svijet za ostvarenje Božjeg vječnog plana, može ponavljati i nastaviti ostvarivati u nasljedovateljima.

Vratimo se na Franju. Kakva je bila, ili bolje rečeno, kakva jest njegova karizma?

Teško je kodificirati i do kraja iscrpiti, u nekoliko pisanih rečenica, životnost jednog načina života, a Franjo je živi primjer toga. Svi oni koji su krenuli u otkrivanje Franjine karizme, nikada nisu dali potpuno jednoznačne definicije. Svatko zamjećuje različite

²⁴ 2Kr 2,9.

²⁵ Lk 1,17.

²⁶ *Perfectae caritatis (PC) 2.*

nijanse karizme i naglašava pojedine njezine dijelove. Jasno je na ovu temu tek ono što nam sâm Franjo nudi kad govori o pravom i savršenom manjem bratu.²⁷ On nam time ne daje definiciju vrlina koje živi manji brat, nego nam ukazuje na konkretne i žive osobe kako bismo bolje shvatili.

Stoga mora postojati temeljno središte koje, iako različito doživljeno, ostaje uvijek obilježeno jedinstvenošću njegove karizme. Ali čak ni na ovu temu, ne postoje jednaka mišljenja. Ovom ćemo se prilikom osloniti na osjećaj jednog velikog prijatelja FSR-a, fra Cristofora Piacitellija, OFM.²⁸

4. Karizma Franje i njegove obitelji

Poslanje na koje je Franjo pozvan ima izniman karakter i, po onome što se o tome zna, s ovom određenim namjerom, ono je jedinstveno u povijesti Crkve.

Iznimnom poslanju potrebna je izvanredna karizma koja ga ostvaruje, a to se ne sastoji samo od junačkog življenja jedne ili više kreposti, već se radi o cjelovitom daru koji temeljno određuje život, u mnogobrojnim njegovim izražajima.

Sveti Bonaventura je napisao da je Franjo *“po savršenu nasljedovanju za života nastojao biti suobličen živome Kristu, a kad je umirao da bude sličan umirućem Kristu, a kao mrtav mrtvome, pa je zato zavrijedio da mu i tijelo bude urešeno vidljivom sličnošću.”*²⁹

Ali koje je temeljno obilježje Krista koji je temelj Franjinog života? To je obilježje Sina.³⁰ Njegov identitet Sina Božjega je ona krajnja kvaliteta koja prodire u dubinu njegova otajstva. Krist kojega Franjo nastoji utjeloviti i izraziti ne može biti drugo doli Krist – Sin.

Razumno je, dakle, i utemeljeno smatrati da je karizma kojom je Duh Sveti obogatio Franju, životvorno i do kraja ispunjeno svjedočanstvo kojim se zaista osjeća poput sina u rukama nebeskog Oca, kao Isus-Sin, sa svim posljedicama.

Ne radi se o tome da je Božji sin, jer to svaki kršćanin postaje krštenjem kojim čini dio Božje obitelji, već se radi o sasvim posebnom daru po kojem Frano zaista ima sve iste osjećaje Isusa-Sina koji je postao siromašan, prihvatio ropstvo, postao poslušan do smrti na križu, uvijek djelujući u skladu s Ocem³¹ ...

Tim darom, Franjo razmatra u sinovskom duhu, gleda sinovskim očima, ljubi sinovskim srcem, djeluje u sinovskom predanju i posvećenju. U Ocu, sva stvorenja, živa i neživa, za njega su braća i sestre. A oni koji se žele povezati u jedno s Njime, mogu samo dati život bratstvu koje živi pod budnim okom Oca nebeskog.

Zbog tog vrlo osobitog dara koji ga suobličuje Kristu, utemeljitelju Crkve, Franjo može biti “obnovitelj” Crkve.

Njegova se karizma, u svom temeljnom središtu sastoji od snažnog i radikalnog sinovskog iskustva koje je izraženo u svjesnoj i radosnoj raspoloživosti, punoj ljubavi i povjerenja, a konkretizira se u mirnom i odgovornom stavu uvijek raspoloženom za izvršenje volje nebeskog Oca, kojem je običavao reći *“uvijek želim biti po njegovoj volji i*

²⁷ *Ogledalo savršenstva (OS) 85 (FF 1782).*

²⁸ Cristoforo Piacitelli, OFM, *“La spiritualità del Francescano Secolare”* (“Duhovnost svjetovnog franjevca”), Imprimenda, 2008, str. 42-54. i *“Con san Francesco nel mondo per il mondo”* (“Sa sv. Franjom u svijetu za svijet”), Collana Tau, 2003.

²⁹ *Legenda maior (LM) XIV,14 (FF 1240).*

³⁰ usp. *NMI* 24.

³¹ usp. *Fil* 2,5-8.

uvijek mu želim biti poslušan!³², kao Isus-Sin koji je rekao da je vršiti volju Oca i dovršiti njegovo djelo, njegovo jelo³³.

U tome kontekstu, veliki dar koji je Franjo primio jest primjećivanje i življenje na izniman, i za njega, temeljni način Božje poniznosti u Sinu, njegovo potpuno darivanje sebe, njegovo ponizno poniženje. On je kao nitko drugi snažno zamijetio Isusovo poniženje, njegovo potpuno davanje (kenosis), kao srce i temelj Božjeg vječnog plana za svoja stvorenja, koja su vječiti predmet njegove ljubavi. “O uzvišene li poniznosti! O ponizne li uzvišenosti, gdje se Gospodar svega, Bog i Sin Božji tako snizuje da se za naše spasenje sakriva pod neznatno obličje kruha!” itd.³⁴)

Njemu je Bog darovao *osjećaj* te stvarnosti. Bog je htio da Franjo, kao nikada do tad, primijeti njegovu *poniznost*, *dubinu njegove bezrezervne ljubavi*, njegovo *siromaštvo*, *jednostavnost* sa svim posljedicama koje iz toga proizlaze u životu.

Njegov uzor, tumač, posrednik stvarnosti Božje ljubavi koji se sav daruje, Onaj koji ostvaruje i utjelovljuje Očev plan za vječnost, i koji je jedini *put*, *istina* i *život*, jest Sin, Onaj koji nam je Oca učinio vidljivim, čujnim i opipljivim (1Iv 1,1-4, i *Koji me vidi* – Iv 14,8-11).

Franjine oči, srce i duh usmjereni su samo k Isusu i razmatranju Njegova sebedarja, poniženju, poništenju zbog ljubavi u posvemašnjem Utjelovljenju, u jaslicama, na križu, u Euharistiji.

Franjo gleda Utjelovljenje, *učovječenje (humanizaciju)* (lat. *humus* = zemlja, tlo – otuda dolazi riječ poniznost (tal. *umile*, *umiltà*)), taj ulazak koji čini materiju zemlje, samu materiju stvorenoga, kao životno dijeljenje Božje ljubavi s materijom stvorenoga. Iz toga proizlaze sve tipične posljedice franjevaštva, što podrazumijeva duboko poštovanje prema svemu stvorenome, živome i neživome, koja su (upravo zbog tog životnog dijeljenja – *života*) braća i sestre samoga Krista, a time i naša braća i sestre.

Njemu je Bog darovao taj *osjećaj* i, istovremeno, milost da bez prestanka traži i pronalazi potpuno suobličjenje Sinu, sve do primanja na sebe znakova muke Kristove. Tako se shvaćaju i tvrdnje papa koji Franju predstavljaju kao *alter Christus*. Franjo nije Krist. Uvijek ostajući *alter*, on je postao “kristoobličan” do savršenstva, kao nitko do sad. Stoga, evo dara. Evo karizme.

Franje se prepustio da ga ta milost dara vodi, ispunja, oblikuje u potpunom i čvrstom prijanjanju Božjoj volji i poučljivosti: “Ovo je ono što hoću, ovo je ono što tražim, ovo želim cijelim srcem izvršiti.”³⁵

Po toj karizmi, čiju je klicu posadio Bog u sv. Franji, nastali su običaji, specifičan oblik postojanja i odnosa s Bogom, duhovnost, i to ona franjevačka, ili još bolje, *duhovnost sv. Franje*, koju na poseban način obilježava:

- Intenzivni *euharistijski život* (razmatranje kenosisa)
- *Siromaštvo* (posljedica kenosisa)
- *Malenost – poniznost* (posljedica kenosisa)
- *Jednostavnost*³⁶

³² 1Čel 107 (FF 504).

³³ usp. Iv 4,34.

³⁴ PBr 27 (FF 221).

³⁵ 1Čel 22 (FF 356).

³⁶ Sve se može i mora svesti na jedinstveno i jednostavno djelo Božje ljubavi: posvemašnje predanje. Od tuda i Franjino inzistiranje na *sine glossa*, koje nije odbojnost prema studiju već jednostavno poticanje da se očuva ono bitno, Božja jednostavnost, izbjegavajući tako sve ono što Ga komplicira pred našim očima, i čini manje razumljivim, manje vidljivim, daljim. Ako se zbog tisuća “različitosti” i preciziranja,

- *Poslušnost* (volja da se podloži Očevom vječnom planu)³⁷
- *Čistoća* (Bog se daje potpuno; što se drugo može željeti, Bog je dovoljan; u nama niti nema mjesta za nešto drugo nakon izljeva punine Božje u našem životu. U njemu smo sposobni ljubiti svakog čovjeka više i bolje).
- *Bratstvo*, kao specifičan i tipičan element, pa i u svom jedinstvenom i sveopćem prihvaćanju, koje se na poseban način ostvaruje u bratstvima njegovih nasljedovatelja i duhovne djece, a koja se smatraju mjestima izmjene životnih iskustava.
- *Evandeoska franjevačka radikalnost*, kao osobit put sv. Franje da nasljeđuje Krista u jednostavnosti i doslovno (*sine glossa*).

Svi Franjini sinovi (Prvi, Drugi i Treći red) pozvani su da kroz stoljeća nastave poslanje, sudjeluju u tom iznimnom daru karizme. On je za sve nadahnitelj i polazišna točka. On za sve ostaje učitelj i uzor; on im još i danas pokazuje put kojim im je ići da bi živjeli svoj poziv s punom sviješću te kako bi odgovorno i učinkovito ispunili poslanje koje im je povjereno kroz osobu sv. Franje. Pio IX u svojoj molitvi na grobu sv. Franje podsjeća: *“Obnoviteljsko djelo koje je došlo od tebe, povjereno je tvojoj djeci koja su odgovorila na ovu uzvišenu zadaću.”* (8. svibnja 1857.).

Nakon ovog kratkog osvrtu o karizmi, možemo nastaviti ono što smo već započeli u poglavlju *Specifičan franjevački poziv*.

Ako se, možda još ne sasvim jasno, osjećamo privučeni sv. Franjom, moramo biti oprezni da se ne bismo zaustavili na toj razini temeljenoj samo na sentimentalnosti, na nježnosti koju Franjo u nama pobuđuje. To nije nužno istinski poziv.

To je tek Božja pomoć da se usmjerimo prema Njemu, zasad još uvijek na jedan “općenit”, ali ne i specifičan način.

Istinski specifičan poziv traži da osobno razumijem duboke razloge zbog kojih me Franjo privlači. On od mene zahtijeva da krenem u potragu za “Franjinim Kristom” i da, poput njega, pronalazim stvari koje je i on pronalazio i na kojima je temeljio svoj život i služenje. Ako se to pokaže točnim, tada ću u sebi prepoznati klicu karizme te će malo-pomalo Božji plan postajati sve jasniji u mom životu.

Ako pronađem poniznog Boga, jednostavnog Boga, Boga koji služi, Boga koji se razodijeva, ako ga nađem u Sinu i ako, nalazeći ga, ne samo da ga stavljam u središte svojih misli, nego ga na neki način uspijevam učiniti temeljem svoga djelovanja kao što je to Franjo činio, onda je to franjevačko zvanje.

Onaj dar koji je već bio u meni kao klica, očituje se po Božjem vječnom planu koji je u meni. Otkrivam da postojim da bih nasljedovao primjer Franje Asiškoga kojeg mi je Bog darovao u povijesti.

Ista Franjina karizma u meni se pomalo otkriva te me oblikuje i omogućava mi da izvršim poslanje, na meni vlastit način, mijesajući se s mojim vlastitim karizmama. Moje

udaljavamo od topline koju daje Ljubav, od jedine zapovijedi, a to je zapovijed ljubavi, i ujedno sama Božja bit, i koja nas potiče (*Caritas Christi urget nos*, 2Kor) da budemo poput Njega (*“budite savršeni kao što je savršen Otac vaš na nebesima; budite sveti jer On je svet”*, 1Pt 1,16), ta ista Ljubav se zgrušava, kristalizira kroz niz zapovijedi, načela, normi koje su hladne, krute i onemogućavaju rast života. Razna kompliciranja Boga ujedno znači i udaljavanje od Njega.

³⁷ Bitno obilježje duhovnosti sv. Franje je njegova poslušnost Crkvi. On u njoj prepoznaje prisutnost Kristovog duha u punini. Njegova poslušnost Crkvi i njezinim predstavnicima je potpuna te neprestano preporuča braći da budu “katolici”. Za Franju, Crkva je siguran posrednik po kojem prima potvrdu da je na pravome putu. Njezini posvećeni pastiri, svećenici, predmet su njegovog štovanja; po tome je Franjo čvrst u uvjerenju da nema Crkve bez euharistije i nema euharistije bez onih koji posvećuju Tijelo i Krv Kristovu.

gledanje na Franju omogućava mi da bolje odredim svoju karizmu u njegovoj, i tako postanem djelotvoran nasljedovatelj poslanja koje mu je dao Bog.

Jednom kad smo sigurni u ispravnost razlučivanja, potrebno je neprestano se preispitivati. Ako se radi o pravome pozivu, onda on nije podložan apatiji, nepromjenjivosti svakodnevnog života. Ako se nađemo u sličnoj situaciji, to bi moglo značiti da, ili smo imali pravi poziv, pa ga nismo ostvarili, ili ga nismo niti imali.

Nema ništa gore nego nositi neudobne cipele. Prije nego što i mislimo, počinju nas boljeti noge, a onaj koji ustrajno nosi iste cipele u opasnosti je da deformira noge te više ne mogne hodati. U tom trenutku potrebno je promijeniti cipele makar i više ne mogli hodati. Samo nas prave cipele mogu dovesti gdje treba!

Da sažmemo, Franjina karizma je karizma koju je Bog darovao upravo njemu! Bog mu ju je darovao kako bi mogao obnoviti Crkvu vodeći je njezinim apostolskim korijenima i stvarajući besmrtni i savršeni uzor *oponašanja Krista*. Bog ju je darovao Franji i zato da bi bio utemeljitelj jedne Obitelji koja će slijediti njegove stope kako bi nastavila njegovo poslanje.

Bog je u nas stavio temeljnu klicu koja već je specifična karizma, genetsko, egzistencijalno naslijeđe, da tako kažemo, koje nam pripada i koje se, ako ga se njeguje i razvija, ostvaruje. Franjo nam pomaže da tu klicu otkrijemo, izrazimo, odredimo, razvijemo. Bog je Franju satkao kao svoj sakrament i, na određen način, kao našu karizmu.

Prihvatajući Franjin način života (svatko u svom staležu), po zavjetovanju, javnom, svečanom i trajnom crkvenom činu, primamo njegovu karizmu.

“Primiti njegovu karizmu” znači:

- *Primiti Franju* kao naš uzor, našeg neprestanog nadahnitelja, našeg duhovnog oca. Na neki način, činjenica da ga primamo omogućava nam da *primimo njegov duh*, na način sličan dvjema trećinama Ilijinog duha što je tražio Elizej³⁸;

Dok primamo Franjinu karizmu, istovremeno primamo i temeljne darove kojima u punini možemo ostvarivati naš poziv i poslanje na franjevački način:

- **Posebna milost** koju Bog daje svojoj djeci da im pomogne i osposobi ih za ovakvo nasljedovanje i poslanje. To je oblik stanja milosti, koje proizlazi iz zavjetovanja, pravog i istinskoga *zaručnikog odnosa* s Bogom za život. Ova je milost Zaručnikov dar: mi darujemo svoj život, on daruje svoj. Zavjetovanje je *liturgijski* čin: njime se ostvaruje njegovo značenje. Stoga ovaj osobiti milosni dar sigurno prati ovo krajnje posvećenje.

- **Temeljni zagovor sv. Franje**, da tako kažemo, po čijim učincima postajemo duhovna djeca.

- **Uranjanje u životno uzajamno zajedništvo** cijele Franjevačke obitelji danas i uvijek.

Ovo novo naslijeđe, ovaj novi “miraz”, pribraja se svim osobitim darovima koji su mi vlastiti, “mojim osobnim karizmama” koje u mojoj franjevačkoj biti čine da sam ja jedinstveno biće, neponovljivo, koje je Bog u svojoj vječnosti zamislio.

³⁸ 2Kr 2,9.

III. POSLANJE

Nakon što smo govorili o karizmi, potrebno je reći nekoliko riječi o poslanju svetoga Franje: Iđi i popravi moju kuću-Crkvu.

Ovo Franjino poslanje, iako se čini općenito i tako reći sveobuhvatno, ustvari je svojstveno Franji. Upravo mu je Isus Krist povjerio ovo poslanje u crkvi Svetoga Damjana riječima *“tjelesnim je ušima čuo kako mu je glas, koji je dolazio s križa, tri put rekao: ‘Franjo, pođi i popravi mi kuću, koja se, kako vidiš, ruši!’”*³⁹ U tom je trenutku sva Franjevačka obitelj bila u Franji⁴⁰.

Kako popraviti kuću? Istim onim elementima, istim materijalom kojim je sagrađena! No, što je kuća-Crkva? To je Tijelo Kristovo. U njoj, Krist je glava, a mi udovi. Ako je kuća Tijelo Kristovo, onda ona može biti obnovljena samo s Kristom, po njegovom Duhu! Crkva-kuća, Tijelo Kristovo, je zdrava samo onda kad je onaj tko je promatra, nastanjuje, vidi Isusa, a vidjevši Isusa, vidi i “osjeća” Oca. *“Pokaži nam Oca i dosta nam je.”*⁴¹ *“Tko vidi mene, vidi i Oca.”* Vidjeti lice Krista, puta, istine i života⁴² znači koračati prema Ocu, znači vidjeti Oca.

*“Htjeli bismo vidjeti Isusa.”*⁴³ To je tražio čovjek I. stoljeća, to traži i čovjek XIII. stoljeća. To traži i čovjek XXI. stoljeća. To traži svako stvorenje, uvijek.

Gledajući u Franju, vidimo Krista! Franjo je postao Kristovim sakramentom. A Krist nas vodi k Ocu. Zbog toga je Bog htio Franju stvoriti kao *alter Christus*, u potpunom suobličenju, rekao bih, kako bi s pravim materijalom bio sposoban izvršiti poslanje koje mu je Bog povjerio. Stoga i mi moramo krenuti tim putem i ostvariti u sebi to suobličenje, bez kojeg neće biti moguće ostvariti poslanje. I mi smo, poput Franje, pozvani postati Kristovim sakramentom. Tko vidi nas, treba vidjeti Krista!

I mi moramo u našoj karizmi ponovno otkriti središnju figuru nebeskog Oca te razumjeti njegovu važnost na našem duhovnom putu i u našem poslanju. To je put kojim je Franjo, uz vodstvo Duha Svetoga, koračao i kojim i mi trebamo hoditi. Iz toga proizlazi da se trebamo osjećati i ponašati poput istinskih sinova kako bismo otkrili beskrajno bogatstvo božanskog očinstva i iz njega crpili snagu za ljubav, darivanje, opraštanje.

Isus želi da Otac bude mjerilo i uzor, nadahnuće i cilj ljudskog djelovanja. *“Budite dakle savršeni kao što je savršen otac vaš nebeski.”*⁴⁴ Ovaj poziv ima posebno značenje i odgovornost za nas, Franjinu djecu, koju je Duh obogatio posebnom karizmom sinovstva. To znači da je potrebno suobličiti se Sinu i biti mu poslušni,

³⁹ LM II,1 (FF 1038).

⁴⁰ Pavao VI nas podsjeća: *“Viđenje Inocenta III o Franji koji podupire Lateransku baziliku, odnosno Crkvu, mistično tijelo Crkve u svom povijesnom i središnjem, jedinstvenom, hijerarhijskom i rimskom izričaju, navijestilo je zvanje i poslanje velike Franjevačke obitelji”* (na Generalnom kapitolu OFM, 23. lipnja 1967.).

To je i potvrdio svjetovnim franjevcima kad im je ponovno govorio o viđenju Inocenta III: *“Nadamo se da ćete i vi, trećoreci, biti to snažno rame koje podupire vidljivu i ljudsku Crkvu.”* (19. svibnja 1971.)

Franjo je popravio Crkvu “ne kritiziranjem, nego svetim životom”. “Njegova su karizma i proročko poslanje primjerom pokazali konkretan način kako je Evanđelje povjereno Crkvi, te da se ono mora živjeti i u punini utjeloviti u Crkvi te u prihvaćanju i podršci Crkve (Ivan Pavao II, Poruka za vrijeme Franjevačkog bdijenja u Bazilici sv. Petra, 2. listopada 1982.).

Usp. fra Cristoforo Piacitelli, OFM, *“Con san Francesco nel mondo per il mondo”* (“Sa sv. Franjom u svijetu za svijet”), Collana Tau, 2003., str. 13.

⁴¹ usp. Iv 14,8.

⁴² usp. NMI 16 et al.

⁴³ Iv 12,21.

⁴⁴ Mt 5,48; usp. NMI 31.

sinovskim srcem, kada nam govori o Ocu i stavovima koje trebamo imati. Na nama je da ih usvojimo i živimo po primjeru i uz pomoć Crkve te kao opomenu svijetu.

Razumijemo, dakle, da nema posebnih mjesta poslanja svjetovnog franjevca. Predmet poslanja je cijela Crkva i, s njome, cijeli svijet. Svjetovni franjevac treba, poput Franje, biti raspoloživ svaki puta kada ga Crkva zove, svaki puta kada se nešto treba popraviti, bilo što. Prostor je neograničen: širiti pomirenja, ublažiti patnje, ispunjavati samoću, utješiti očajne, boriti se protiv marginalizacije, izliječiti materijalno i duhovno siromaštvo, poštivati život i prirodu, ljubiti i pratiti mlade, poučavati, animirati liturgiju, podržavati kršćanske zajednice u svakom služenju itd. Nema granica! Na nama je da shvatimo gdje nas Bog i Crkva zovu na služenje.

Opazamo da karizma ne samo da nas osposobljava za izvršenje poslanja, nego nas i animira i usmjerava čineći poslanje aktualnim i djelotvornim u svakom vremenu.

Mi, svi zajedno, kao Franjina djeca, trebamo nastaviti njegovo poslanje! Koje li odgovornosti!

I razmišljajući o tome ostajemo zbunjeni! Spontano nam dolaze riječi: Možda si se zabunio, Gospodine? Ne, Gospodin, ne griješi. *“Bogu ništa nije nemoguće!”*

Na pamet nam dolaze riječi brata Masea kad je upitao Franju: *“Zašto svi idu za tobom?”* A Franjo je odgovorio: *“Zato što Gospodin nije našao bjednije stvorenje od mene!”*⁴⁵ Ah, da, Gospodin i na nas računa pri obnovi svoje kuće. Mi samo trebamo biti poučljivi suradnici.

Prevela: Ana Fruk, FSR Zagreb-Kaptol

⁴⁵ usp. *Cvjetići (CV)* 10.